МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

СЕКСОЛОГІЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Sexology: a theoretical aspect

рівень вищої освіти _____перший (бакалаврський)_____

тип дисципліни _____вибіркова_____

мова викладання _____українська_____

Миколаїв – 2023 р.

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 5
3. Передумови для вивчення дисципліни 5
4. Очікувані результати навчання 5
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування 8
7. Форми поточного та підсумкового контролю 9
8. Критерії оцінювання результатів навчання 11
9. Рекомендовані джерела інформації 11

ВСТУП

Анотація

Програмою курсу передбачено здобуття студентами базових знань про психогігієну статевого здоров'я, нормальну сексуальність, особливості статевого дозрівання та психосексуального розвитку, а також знань про вікову динаміку статевої функції, про несприятливі для сексуальних можливостей фактори. Мотиви й поведінка студентів мають стати більш усвідомленими, поліпшиться також розуміння самого себе та інших людей, зокрема співробітників, підлеглих і керівників у майбутній професійний діяльності, адже сексуальна сфера позначається на всіх сторонах людської діяльності.

Ключові слова: психологія сексуальності, норма сексуальності, сексуальні відхилення.

Abstract

The program of the course provides students with basic knowledge about sexual hygiene, normal sexuality, features of puberty and psychosexual development, as well as knowledge about the age dynamics of sexual function, the factors unfavorable for sexual capabilities. Students' motives and behavior should become more aware, and their understanding of themselves and other people, including employees, subordinates, and managers in future professional activities, will improve, as the sexual sphere affects all aspects of human activity.

Key words: psychology of sexuality, norm of sexuality, sexual deviations.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3"></td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки: 3-й</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td colspan="2">Семестр – 5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Електронний адрес РПНД на сайті Університету: https://nuos.edu.ua/studentu/vibirkovi-kursi/

Загальна кількість годин – 150</td><td rowspan="5"></td><td colspan="2">Лекцій, год.</td></tr>
<tr><td>30</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські, год.</td></tr>
<tr><td>30</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота, год.</td></tr>
<tr><td></td><td>90</td><td>138</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6.</td><td rowspan="2">Освітній рівень: перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни *«СЕКСОЛОГІЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ»* є формування у студентів наступних навичок: сексуальної культури, установки і цінностей на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть можливість зберегти своє репродуктивне і сексуальне здоров'я, розуміти сексуально зумовлені особливості поведінки людей, розпізнавати сексуальні дисфункції та девіації.

Завдання курсу:

- студенти мають засвоїти основні поняття, принципи та положення психологічної науки у сфері сексології;
- оволодіти знаннями щодо закономірностей, умов і моделей сексуальності;
- засвоїти головні підходи до вивчення сексуальної сфери людини;
- навчитись здійснювати психологічний аналіз, впроваджувати процедури психогігієни, програми статевого виховання, консультування з проблем сексуальної поведінки;
- навчити студентів застосовувати набуті знання у процесі власного особистісного розвитку, а також у практичній професійній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення дисципліни немає, так як дисципліна є вибірковою.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті опанування курсу студенти мають **знати:**

- медико-біологічні та психологічні аспекти сексології;
- предмет та завдання сексології як галузі знань;
- історію становлення та розвитку сексології як науки;
- історію статевих взаємовідносин у різні часи і різних народів;
- прояви та види психосексуальних розладів;

- особливості нейрогуморальної регуляції сексуальних реакцій;
- чинники, що впливають на збереження репродуктивного здоров'я;
- основні чинники та ознаки здорового способу життя;
- рівні розвитку сексуальної свідомості та їх взаємозв'язок із сексуальним статусом суспільства;
- основні методи та прийоми статевого виховання;
- особливості статево рольової соціалізації;
- основні шляхи становлення сексуальної свідомості.

В результаті опанування курсу студенти мають **вміти:**

- використовувати стратегію психологічного дослідження для встановлення чинників сексуальних розладів;
- формувати тактику психологічного дослідження в залежності від задач, які вирішуються в руслі сексології;
- використовувати методи психо- та патопсихологічного дослідження;
- використовувати принципи аналізу даних психологічного дослідження;
- використовувати техніку інтерпретації даних психологічного дослідження.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Сексуальність людини і методологія досліджень сексуальності

Тема 1. Вступ. Предмет та завдання психології сексуальності

1. Психологія сексуальності як галузь наукового пізнання.
2. Предмет та об'єкт психології сексуальності.
3. Завдання психології сексуальності.

Література: [1] стор. 4-16, [3] стор. 9-22, [4] стор. 27-64.

Тема 2. Історія розвитку сексології

1. Доісторичний період.
2. Період спостереження та данаукових досліджень.
3. Період досексологічних знань.
4. Період сексологічних знань.

Література: [4], стор. 130-184.

Тема 3. Основні моделі сексуальності

1. Біологічна модель сексуальності.
2. Психогідравлічна модель сексуальності.
3. Екологічна модель сексуальності.

Література: [3] стор. 329-399.

Змістовий модуль 2. Психосексуальний розвиток

Тема 4. Стать і сексуальність (фізіологічні та соціальні аспекти)

1. Поняття «стать» та «гендер».
2. Фізіологічні та соціальні аспекти сексуальності.

Література: [3] стор. 243-256, [4] стор. 184-231, [5] стор. 1247-158.

Тема 5. Сексуальність та взаємовідносини

1. Взаємозв'язок між гармонійними стосунками та сексуальною реалізацією.

2. Поняття та види взаємовідносин.
3. Роль сексу у взаємовідносинах.

Література: [1] стор. 47-55.

Тема 6. Сексуальні дисфункції

1. Поняття та сутність сексуальних дисфункцій.
2. Різновиди сексуальних дисфункцій.
3. Поняття норми у сексі.

Література: [1] стор. 17-42.

Змістовий модуль 3. Аномалії сексуальної поведінки

Тема 7. Сексуальні девіації

1. Поняття сексуальної девіації.
2. Поняття норми та патології в сексі.
3. Види сексуальних девіацій.

Література: [1] стор. 113-156, [3] стор. 137-140, 161-176.

Тема 8. Лікування та профілактика сексуальних розладів

1. Органічні та психологічні причини сексуальних розладів.
2. Профілактика та психологічні методи лікування сексуальних розладів.

Література: [3] стор. 569-603.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
Змістовий модуль 1. Сексуальність людини і методологія досліджень сексуальності								
Тема 1. Вступ. Предмет та завдання психології сексуальності	10	2	2	6	10	–	–	10
Тема 2. Історія розвитку сексології	10	2	2	6	10	–	–	10
Тема 3. Основні моделі сексуальності	10	2	2	6	10	2	1	7
Разом за змістовим модулем 1	**30**	**6**	**6**	**18**	**30**	**2**	**1**	**27**
Змістовий модуль 2. Психосексуальний розвиток								
Тема 4. Стать і сексуальність (фізіологічні та соціальні аспекти)	20	4	4	12	20	–	1	19
Тема 5. Сексуальність та взаємовідносини	20	4	4	12	20	2	1	17
Тема 6. Сексуальні дисфункції	20	4	4	12	20	–	1	19
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**12**	**12**	**36**	**60**	**2**	**3**	**55**
Змістовий модуль 3. Аномалії сексуальної поведінки								
Тема 7. Сексуальні девіації	30	6	6	18	30	2	1	27
Тема 8. Лікування та профілактика сексуальних розладів	30	6	6	18	30	–	1	29
Разом за змістовим модулем 4	**60**	**12**	**12**	**36**	**60**	**2**	**2**	**56**
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	**150**	**30**	**30**	**90**	**150**	**6**	**6**	**138**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Вступ. Предмет та завдання психології сексуальності	2	–
2	Історія розвитку сексології	2	–
3	Основні моделі сексуальності	2	1
4	Стать і сексуальність (фізіологічні та соціальні аспекти)	4	1
5	Сексуальність та взаємовідносини	4	1
6	Сексуальні дисфункції	4	1
7	Сексуальні девіації	6	1
8	Лікування та профілактика сексуальних розладів	6	1
	Разом	**30**	**6**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – ***2-4год./1 заняття***;
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних абографічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд,аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) –***мінімум 15 годин на 1 роботу***;
- підготовка до контрольних заходів – (***15-30) год. на 1 захід***.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до семінарів	30	30
2	Творчі завдання	30	34
3	Кінотренінгова робота	30	40
4	Контрольна робота	–	34
	Разом	**90**	**138**

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Методи навчання: способи, якими забезпечується набуття здобувачами відповідних компетенцій через засвоєння програмного матеріалу та активізацію навчального процесу, а саме (обрати необхідне):

- **для всіх видів занять:** робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут;
- **для лекційних занять:** лекція; бесіда; ілюстрування;
- **для практичних занять:** вправа; практична робота;
- **методи контролю і самоконтролю:** фронтальне опитування; контрольні роботи, диктанти, письмові заліки; контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

Альтернативно може застосовуватися наступна класифікація методів навчання: пояснювально-ілюстративний метод; проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- усні відповіді;
- творчі завдання;
- кінотренінгова робота.

7. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на семінарах	**Критерії оцінювання**
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв’язки, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів (8 тем по 5 балів) для студентів денної форми навчання та 30 балів (6 тем по 6 балів) для студентів заочної форми навчання.	

Творче завдання	**Критерії оцінювання**
10	Робота демонструє повне розуміння завдання. Зміст роботи повністю відповідає завданню. Логічний виклад матеріалу. Ефективне використання мультимедійних можливостей
9-8	Робота включає як матеріали, що стосуються теми, так і ті, що до неї стосуються. Частково порушена логіка викладення матеріалу
7-6	Робота частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована

Творче завдання	Критерії оцінювання
5-4	Робота має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
3-1	Робота містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не виконав завдання
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 (3 завдання по 10 балів).	

Кінотренінгова робота	Критерії оцінювання
10	Студент повністю виконав завдання. Подивився весь перелік художніх фільмів. Розуміє та може навести приклади використання технік НЛП у взаємодії героїв сюжету
9	Студент частково не виконав завдання. Подивився 70% переліку художніх фільмів. Розуміє та може навести приклади використання технік НЛП у взаємодії героїв сюжету.
7-8	Студент частково не виконав завдання. Подивився 60% переліку художніх фільмів. Частково розуміє, але не може навести приклади використання технік НЛП у взаємодії героїв сюжету
4-6	Студент подивився 50% переліку художніх фільмів. Частково розуміє, але не може навести приклади використання технік НЛП у взаємодії героїв сюжету
1-3	Студент подивився від 10% до 30% переліку художніх фільмів. Не знає змісту та сюжету, що не дає йому можливості проаналізувати використані там технології.
0	Студент не виконав завдання
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 балів (3 роботи по 10 балів).	

Контрольна робота	Критерії оцінювання
10	Робота розкриває тему, основні питання, висвітлено причинно-наслідкові зв’язки, зроблено висновки. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Оригінальна. Відсутні помилки: граматичні і орфографічні.
9-8	Робота в цілому розкриває тему і основні питання, частково висвітленні причино-наслідкові зв’язки. Висновки не в повному обсязі. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Відсутні значні помилки. є окремі, несуттєві загальні зауваження.
7-5	Робота відповідає вище наведеним критеріям, але має ряд недоліків в розкритті теми, висвітлення причино-наслідкових зв’язків часткове, часткові висновки. Відступ від стандартів оформлення.
4-2	Сутність теми не розкрита. Робота містить суттєві недоліки. Неохайна. Суттєві відступи від стандартів оформлення.
1-0	Текст і зміст роботи не відповідає темі. Робота має неохайний вигляд. Студенти не розуміє питання теми.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 10 балів	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у семінарських заняттях	8х5 балів = 40 балів	6х5 балів = 30 балів
Творче завдання	3х10 балів = 30 балів	3х10 балів = 30 балів
Кінотренінгова робота	3х10 балів = 30 балів	3х10 балів = 30 балів
Контрольна робота (письмово)	–	10 балів
Всього	100	100

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Участь у семінарі	5		–
	Т2	Участь у семінарі	5		–
	Т3	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Творче завдання	Тренінг	10	Тренінг	10
	Кінотренінгова робота		10		10
ЗМ2	Т4	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т5	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т6	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Творче завдання	Тренінг	10	Тренінг	0
	Кінотренінгова робота		10		10
ЗМ3	Т7	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Т8	Участь у семінарі	5	Участь у семінарі	5
	Творче завдання	Тренінг	10	Тренінг	10
	Кінотренінгова робота		10		10
Контрольна робота			–		10
Сума			100		100

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Акимова Л. Психология сексуальности. Одесса: СМИЛ. 2005. 198 с.
2. Фуко М. Історія сексуальності. Т.3. Плекання себе / Пер. з франц. Харків: Око, 2000. 264 с.
3. Діденко С. Л. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків. Київ: Арістей, 2003. 312 с.
4. Ворнік Б. М., Кришталь Є. В. Сексологія і сексопатологія: підручник. 2-е видання. Київ: Медицина, 2023. 631 с.
5. Кришталь В. В., Кришталь Є. В., Кришталь Т. В. Сексологія: навчальний посібник. Харків: Фоліо, 2008. 990 с

Допоміжна література

1. Сексопатологія. Національний підручник / під ред.. Є. В. Кришталь, Б. М. Ворник. Харків, 2012. 925 с.

2. Кожина Г. М., Георгієвська Н. В., Кришталь В. Є. Становлення і формування сексуальності людини. Анатомо-фізіологічні основи сексуальності. Сексуальна гармонія: методчині вказівки. Харків: ХНМУ, 2013. 14 с.

3. Сексуальне здоров'я жінки: функція і дисфункція: посібник / Б.М. Ворнік, Т.Ф. Татарчук, О.В. Грищенко та ін. Київ: Медицина, 2023. 231 с.

4. Kantea Sarhan. Sexology Deck: 60 Ways to Spark Passion and Deepen Your Connection. Chronicle Books, 2023. 60 p.

5. Silva Neves. Sexology. The Basics. 2023. 226 p.

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Лев Щеглов. Лекция «Любовь и секс в 21 веке». 27.05.18. *YouTube.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=lGBuiIp9tEc (дата обращения: 26.01.2021).

2. Тенденции и тренды сексуального поведения. Профессор Щеглов Лев Моисеевич *YouTube.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=aplgAAZgKvU (дата обращения: 26.01.2021).

3. Андрей Васильев «Мужчина и женщина: сексология». *YouTube.* URL: https://www.youtube.com/watch?v=OKoCzJ72E8Y (дата обращения: 26.01.2021).

Розробник програми _____ Анастасія ЛЯШКО